

Instrukcja obsługi i konserwacji baterii PerfectRail™ DS

POLISH

Zalewane monobloki z płaską płytą Pb-1.7%Sb/Pb-1.7%Sb 12V do rozuchu silników lokomotyw

Dane znamionowe:

1. Nominalna pojemność C_5	: Patrz typ
2. Nominalne napięcie	: Patrz typ
3. Prąd wyładowania	: Patrz typ
4. Nominalny ciężar właściwy elektrolitu	: 1.29 kg/l
5. Temperatura znamionowa	: 25°C

ŚRODKI OSTROŻNOŚCI

	<ul style="list-style-type: none"> Stosować instrukcję obsługi i trzymać ją w pobliżu baterii. Tylko wykwalifikowany personel może pracować przy obsłudze baterii! 		<ul style="list-style-type: none"> Ryzyko wybuchu i pożaru Unikać zwarcia: nie używać nieizolowanych narzędzi, nie umieszczać i upuszczać metalowych przedmiotów na górną część baterii. Usunąć pierścionki, zegarki oraz części odzieży z częściami metalowymi, które mogą wejść w kontakt z zaciskami baterii.
	<ul style="list-style-type: none"> Stosować okulary ochronne i zakładać odzież ochronną przy obsłudze baterii. Stosować się do przepisów zapobiegania wypadkom związanym z prądem obowiązujących w kraju, w którym używana jest bateria lub DIN EN 502723, DIN EN 501101. 		<ul style="list-style-type: none"> Elektrolit jest bardzo korozyjny.
	<ul style="list-style-type: none"> Nie pozwól dzieciom zbliżać się do baterii! 		<ul style="list-style-type: none"> Nie przewracać baterii. Baterie i monobloki są ciężkie. Należy zapewnić bezpieczną instalację! Używać tylko sprzętu odpowiedniego do obsługi. Haki do podnoszenia nie mogą uszkodzić bloków, złączy lub kabli. Nie umieszczać baterii w bezpośrednim świetle słonecznym bez zabezpieczenia. Wyładowane baterie mogą zamrznąć. Z tego powodu, zawsze przechowywać w miejscu gdzie nie ma mrozu.
	<ul style="list-style-type: none"> Nie palić! Nie wystawiać baterii na działanie nieosłoniętych płomieni, żaru lub iskiei, ponieważ może to spowodować wybuch baterii. Unikać iskiei z kabli lub urządzeń elektrycznych a także wyładowań elektrostatycznych. 		<ul style="list-style-type: none"> Niebezpieczne napięcie elektryczne!
	<ul style="list-style-type: none"> Po dostaniu się kwasu do oczu lub na skórę należy natychmiast przemyć dużą ilością czystej wody. Po obfitym przepłukaniu natychmiast skonsultować się z lekarzem! Odzież zanieczyszczona kwasem powinna zostać wyprana w wodzie. 		<ul style="list-style-type: none"> Zwracać uwagę na niebezpieczeństwa, które mogą zostać spowodowane przez baterie

Nieprzestrzeganie instrukcji, naprawa przy użyciu nieoryginalnych części unieważni gwarancję.

Wszystkie uszkodzenia, wadliwe działanie baterii, ładowarki lub innych akcesoriów, muszą zostać zgłoszone naszemu Serwisowi Posprzedażowemu

1. Uruchomienie

Należy sprawdzić czy bateria znajduje się w doskonałym stanie fizycznym.

Sprawdzić:

- Czystość baterii.
Przed instalacją, pomieszczenie baterii musi zostać wyczyszczone.
- Czy końcówki kabli baterii mają dobry kontakt z zaciskami, a biegunowość jest prawidłowa. W przeciwnym razie bateria, pojazd lub ładowarka mogą zostać zniszczone.
- Poziom elektrolitu i stan korków.

Uzpełnić wodą demineralizowaną do poziomu nominalnego.

Naładować baterię (patrz 2.2.2) przed uruchomieniem.

Tylko bloki o tym samym stanie rozładowania (to samo napięcie, tolerancja zgodna z poniższą tabelą) powinny być połączone razem.

Napięcie bloku (V)	Max. tolerancja od średniej wartości - ΔU_{blok}
12	± 0.049

Po podłączeniu, zaciski należy pokryć smarem jako ochrona przeciwko korozji. Określone momenty dokręcania śrub końcówek kabli i złączy to:

Zacisk stożkowy DIN
8 ± 1 Nm

2. Działanie

Nominalna temperatura robocza baterii wynosi 25°C. Wyższe temperatury skracają okres użytkowania baterii, temperatury niższe zmniejszają dostępną pojemność. 55°C jest górną granicą temperatury i baterie nie powinny pracować powyżej tej temperatury roboczej. Pojemność baterii zmienia się z temperaturą i znacznie spada poniżej 0 °C. Optymalny okres użytkowania baterii zależy od warunków pracy (umiarkowana temperatura i stopień rozładowania równy lub niższy niż 80% pojemności nominalnej C_5). Bateria uzyskuje swoją pełną pojemność po około 10 cyklach ładowania i rozładowywania.

2.1. Rozładowywanie

Korki odpowietrzające na baterii nie mogą być uszczelnione lub przykryte. Połączenia elektryczne (np. wtyczki) mogą być włączane lub rozłączane tylko przy obwodzie otwartym. Aby uzyskać optymalny okres użytkowania baterii, należy unikać rozładowań roboczych większych niż 80% znamionowej pojemności (głębokie rozładowanie). Na końcu rozładowania należy sprawdzić minimalny ciężar właściwy elektrolitu 1,13 kg/l.

Rozładowane baterie muszą natychmiast zostać ponownie naładowane i nie wolno ich pozostawić w stanie rozładowania:

Rozładowanie	Ponowne ładowanie
>40%	każdego dnia
<40%	co drugi dzień

Ma to także zastosowanie do częściowo rozładowanych baterii. Baterie rozładowane mogą zamarznąć.

2.2. Ładowanie

Baterie PerfectRail™ DS mogą zostać naładowane przy pomocy prostownika 50 Hz lub HF. Jeżeli chcesz użyć ładowarki typu Wa, WoWa, IUla, WUla..., należy sprawdzić czy typ ten jest przez nas zaakceptowany. Do ładowania wolno użyć tylko prądu stałego. Baterię podłączyć tylko do prawidłowo wybranej ładowarki, która jest odpowiednia dla wielkości baterii celem uniknięcia przeciążenia kabli elektrycznych i styków, wylania się elektrolitu oraz niedopuszczalnego gazowania ogniw. Podczas gazowania wartości natężenia prądu nie mogą zostać przekroczone zgodnie z DIN EN 502723.

Przed rozpoczęciem ładowania, należy się upewnić czy:

- korki są na miejscu.
- W przypadku opcji automatycznego napełniania, sprawdzić czy stan układu uzupełniającego i korków specjalnych, połączenia rury z wodą i urządzenia uzupełniającego (szybkie połączenie między baterią i systemem dostarczającym wodę) jest dobry.
- Podczas ładowania, należy zapewnić prawidłowe odprowadzenie gazów powstających podczas ładowania. Pokrywy pojemnika baterii i pokrywy przedziałów baterii muszą zostać otwarte lub usunięte. Korki odpowietrzające zachować zamknięte. Przy wyłączonej ładowarce, podłączyć baterię upewniając się, że biegunowość jest prawidłowa (plus do plusa, minus do minusa). Następnie włączyć ładowarkę. W przypadku automatycznego napełniania, ze sterowaniem ręcznym, nacisnąć przycisk elektrozaworu celem zwolnienia dostawy wody demineralizowanej, na końcu ładowania. Podczas ładowania temperatura baterii wzrasta o około 10°C, dlatego też ładowanie powinno się rozpocząć tylko jeżeli temperatura elektrolitu jest niższa od 45°C. Temperatura elektrolitu baterii powinna wynosić co najmniej +10°C przed ładowaniem, w przeciwnym razie nie zostanie osiągnięte pełne naładowanie bez specjalnych ustawień ładowarki. Ładowanie uważa się za zakończone, kiedy ciężar właściwy elektrolitu i napięcie baterii pozostają stałe przez 2 godziny. Podczas ładowania, ogniwa emitują wodór i tlen. Konieczne jest zapewnienie wentylacji w pomieszczeniu, szczególnie podczas ładowania. Wszystkie instalacje muszą być zgodne z obowiązującymi przepisami dotyczącymi prądu w kraju stosowania baterii.

2.2.1 Normalne ładowanie:

Jest stosowane przy « normalnym » rozładowaniu baterii (do 80% C₆) i nie jest przerywane aż do wskazania końca ładowania przez wyświetlacz ładowarki. Nie jest konieczne ponowne ładowanie baterii natychmiast jeżeli po cyklu używania, szcążkowa pojemność jest ciągle większa lub równa 60% jej pojemności nominalnej.

2.2.2. Doładowanie wyrównawcze:

Umożliwia ujednorodnienie ciężaru właściwego elektrolitu:

- aby wyrównać samowyladowanie ze względu na okres przechowywania
- aby wyrównać ewentualny brak naładowania przy normalnych ładowaniach.
- aby szybko ujednorodnić elektrolit, po dodaniu wody destylowanej lub demineralizowanej.
- aby wyrównać rozwarstwienie, po częściowych ładowaniach bez mieszania elektrolitu (nie zalecane).

Należy przeprowadzić po normalnym ładowaniu kiedy zostaną zarejestrowane wahania ciężaru właściwego (różnice większe niż 10 gramów na litr).

Jest przeprowadzane przy wykorzystaniu prądu stałego o niskiej wartości bliskiej C₆/30 (C₆/20 max) i po normalnym ładowaniu baterii. Zalecany czas trwania wynosi 8 godzin. Doładowanie wyrównawcze może zostać przerwane jeżeli ciężary właściwe zostaną ujednorodnione.

2.2.3. Ładowanie odsiarczające:

Pierwszy przypadek : Powinno zostać przeprowadzone kiedy nominalny ciężar właściwy elektrolitu nie został uzyskany po doładowaniu wyrównawczym i gdy ten niski ciężar właściwy nie jest następstwem wylania elektrolitu. Musi zostać przeprowadzone przy użyciu prądu stałego, bliskiego C₆/60, i po pełnym ładowaniu przez 72 godziny.

Drugi przypadek : Powinno być przeprowadzone po bardzo głębokim rozładowaniu baterii (> 80%) kiedy ładowarka nie rozpoczyna ponownego ładowania ze względu na nadmierne wyladowanie baterii. Musi być przeprowadzone przy użyciu prądu stałego, bliskiego C₆/60, przez minimum 2 godziny. Po nim następuje normalne ładowanie i doładowanie wyrównawcze (odsiarczanie w razie potrzeby). Najlepszy wynik otrzymuje się przy najniższej wartości prądu. W każdym przypadku należy przerwać ładowanie jeżeli temperatura elektrolitu osiągnie 45°C.

2.3. Elektrolit

Nominalny ciężar właściwy elektrolitu wynosi 1,29 kg/l w temperaturze 25°C w stanie pełnego naładowania. Odpowiednio do temperatury, stosuje się korektę ciężaru właściwego, w odniesieniu do 25°C:

T °C	Korekta na °C
jeżeli T °C > 25°C	- 0,0007
jeżeli T °C < 25°C	+ 0,0007

Przykład: odczyt ciężaru właściwego 1,282 przy 36°C:

$$1,282 + (0,0007 \times 11) = 1,289 \text{ przy } 25^\circ\text{C}$$

Czystość elektrolitu musi odpowiadać DIN 435302.

2.4. Sprawdzanie Baterii

- Po normalnym ładowaniu, zmierzyc:
- napięcie całkowite
- napięcie każdego ogniwa
- ciężar właściwy elektrolitu na kilku ogniwach lub na całej baterii.

NB : pomiar przy stałym natężeniu I=0,033 C₆ lub jeżeli ładowarka to potrafi, przy "doładowaniu wyrównawczym" Napięcia nowej baterii będą większe niż lub równe 2,65 wolta na ogniwo przy I=0,033 C₆.

3. Konserwacja

3.1. Konserwacja codzienna:

- utrzymywać baterię w czystości i suchości aby uniknąć samowyladowania i upływu prądu.
- sprawdzić: stan zacisków, kabli oraz czy wszystkie pokrywy izolacyjne znajdują się na miejscu i są w dobrym stanie.

3.2. Konserwacja cotygodniowa:

W razie potrzeby, wyregulować poziom elektrolitu każdego ogniwa, używać tylko wody demineralizowanej lub destylowanej. Poziom nigdy nie może być niższy niż poziom minimalny, innymi słowy, zawsze powyżej krawędzi płyt. Przeprowadza się to:

- na końcu ładowania bez przekraczania poziomu maksymalnego jeżeli bateria posiada standardowe korki napełniające.

BARDZO WAŻNE

W trudnych warunkach, na przykład wysoka temperatura pomieszczenia, poziom elektrolitu musi być sprawdzany tak często jak to konieczne. Jeżeli są ślady wylania elektrolitu ślady siarczanu ołowiu, umyć baterię czystą wodą o niskim ciśnieniu, przy zamontowanych i zamkniętych korkach odpowietrzających ogniwo.

3.3. Konserwacja miesięczna lub kwartalna:

Przeprowadzić kontrolę na końcu ładowania: zmierzyc i zapisać napięcia wszystkich bloków przy włączonej ładowarce. Zmierzyc i zapisać ciężar właściwy elektrolitu wszystkich bloków. Jeżeli zostaną stwierdzone znaczne zmiany w stosunku do wcześniejszych pomiarów lub duże różnice pomiędzy blokami lub ogniwami, należy skontaktować się z naszym serwisem. Jeżeli czas rozładowania baterii nie jest wystarczający, sprawdzić czy wymagane zastosowanie jest zgodne z pojemnością baterii, stan baterii (ciężar właściwy na końcu ładowania) oraz ustawienia ładowarki.

3.4. Konserwacja roczna

Bateria: dla złącz śrubowych, sprawdzić wielkość momentu dokręcenia śrub zacisków: Ładowarka : usunięcie wewnętrznego pyłu, sprawdzenie wszystkich połączeń (wtyczki, kable i styki) oraz parametry ładowania. Co najmniej raz w roku, elektryk musi sprawdzić oporność izolacji lokomotywy i baterii. Sprawdzenie oporności izolacji baterii musi zostać przeprowadzone zgodnie z DIN EN 19871. Średnia oporność izolacji baterii nie może być niższa 50 Ω na wolt nominalnego napięcia (DIN EN 502723).

Dla baterii do 20 V nominalnego napięcia wartość minimalna wynosi 1000 Ω.

4. Przechowywanie i transport

Baterie zawsze muszą być przechowywane i transportowane bezpiecznie w pozycji pionowej, aby uniknąć wycieku elektrolitu. Przechowywać baterię w stanie pełnego naładowania w suchym, czystym miejscu nienarażonym na temperatury poniżej zera. Zawsze rozłączyć baterię od pojazdu elektrycznego przed przechowywaniem. W celu łatwego ponownego ładowania baterii, zaleca się nie przechowywać baterii bez ładowania dłużej niż 3 miesiące w temperaturze 20°C i 2 miesiące w temperaturze 30°C. Czas przechowywania powinien być wzięty pod uwagę przy określaniu średniego okresu użytkowania baterii. Aby upewnić się, że bateria jest zawsze gotowa do użycia można dokonać wyboru metod ładowania:

- co miesięczne doładowanie wyrównawcze zgodnie z punktem 2.2.2.
- płynne ładowanie 2,27 V x liczba ogniw

Zwrócić do producenta!

Baterie z tym znakiem muszą zostać przetworzone.

Baterie niezwrócone do procesu przetworzenia muszą zostać usunięte jako odpad niebezpieczny!

Pb